

**Gemeente
Haarlem**

De anderhalve-meter- samenleving op straat

**Maatregelen in de openbare
ruimte na de lockdown, 2021**

3 mei 2021

Walter Vroom

Project- en Contractmanagement

Inhoudsopgave

1.	Inleiding	3
2.	Kader	4
2.1	Betekenis maatregelen in de openbare ruimte	4
2.2	Evaluatie 2020	4
2.3	Afbakening	6
3.	Stapsgewijs uit de beperkingen	7
3.1	Onderwijs	7
3.1.1	Basisonderwijs, kinderopvang, BSO's	7
3.1.2	Voortgezet onderwijs	7
3.1.3	Beroepsonderwijs	8
3.2	Avondklok	8
3.3	Contactberoepen	8
3.4	Niet-essentiële winkels	8
3.5	Horeca	9
3.6	Culturele instellingen	10
3.7	Evenementen	10
3.8	Minder thuiswerken	10
4.	Omstandigheden	12
4.1	Lekker weer	12
4.2	Vakanties / vrije dagen	12
5.	Communicatie	13
6.	Financieel	15

1. Inleiding

Tot woensdag 28 april geldt in heel Nederland een lockdown vanwege besmettingsgevaar van het coronavirus. De gemeente heeft tot dan toe momenteel vooral handhavende taken op het gebied van samenscholingen, de avondklok en opstootjes binnen de driehoek.

Tot dit moment is er nog maar zeer beperkt sprake van aanvullende maatregelen om te komen tot een veiligere en passende inrichting van de openbare ruimte om drukte te voorkomen. Toch is dat wel nodig. De sluiting van niet-essentiële winkels, horeca, culturele instellingen en scholen zorgde ervoor dat de drukte op andere plekken soms toenam zoals de parken, de markten en de kades van het Spaarne.

Sinds half februari was er een geleidelijke versoepeling van de maatregelen. Zo zijn per 8 februari de basisscholen weer geopend en was er een click-en-collect-regeling voor niet-essentiële winkels. Vanaf 2 maart ging het voortgezet onderwijs weer gedeeltelijk open, konden niet-essentiële winkels open op afspraak en mochten contactberoepen weer worden uitgevoerd.

Op woensdag 28 april zullen verdere versoepelingen worden ingevoerd. Zo gaan de terrassen gedeeltelijk open, mag winkelen weer zonder afspraak en mogen markten naast voedselwaren ook andere producten verkopen. Door de betere weersomstandigheden, zal ook de druk op de openbare ruimte toenemen. Velen snakken ernaar om elkaar te ontmoeten en men voelt zich in de open lucht veiliger.

Maar ook in de openbare ruimte zal het belangrijk blijven om de anderhalve meter afstand in acht te nemen. In dit stuk staan een aantal acties die de gemeente kan inzetten om de 1,5 meter en het vermijden van menigte onder de aandacht te brengen. Welke maatregelen wanneer nodig zijn, zal afhankelijk zijn van de geldende beperkingen én van menselijk gedrag onder zekere omstandigheden. In principe zal daarbij worden geput uit reeds genomen maatregelen in de zomer van 2020 en daarna, in combinatie met de opgedane ervaringen.

2. Kader

2.1 Betekenis maatregelen in de openbare ruimte

De Rijksoverheid legt maatregelen vast in verband met de verspreiding van het coronavirus: sluiting van scholen, horeca en winkels, de avondklok, beperkingen op de verkoop van alcohol, beperkingen van het aantal bezoekers etc. Op een deel van deze maatregelen kunnen de gemeentelijke BOA's handhaven. En dat gebeurt natuurlijk ook.

Tussen opgelegde maatregelen en directe handhaving zit echter een behoorlijk speelveld. Het draagvlak van bepaalde maatregelen, zowel bij strengere regels als bij versoepeling ervan, kan beperkt zijn. De eigen verantwoordelijkheid van individuen bepaalt of men er zich in het algemeen aan houdt en of men bereid is om op basis van bijvoorbeeld drukte alsnog een andere keuze te maken. De inrichting van de ruimte maakt het makkelijk of moeilijk om ondanks aanwezigheid van personen toch structureel voldoende afstand te houden.

In dit speelveld is de rol van de overheid beperkt. Gedrag van individuen en groepen is het allerbelangrijkst. Toch kan de gemeente een rol hebben in de openbare ruimte, zowel bij een verdeling van het schaarse oppervlak als bij het bewustzijn:

1. Als de hoeveelheid openbare ruimte beperkt is, terwijl de aanwezige functies er veel publiek heen trekken, kan de gemeente duidelijke keuzes maken om bepaalde functies niet toe te staan of andere functies juist extra ruimte te geven. Denk aan de verruiming van terrassen of het verbod om te fietsen in voetgangersgebieden waar dat normaal is toegestaan. Aangezien beperkende regulering snel leidt tot ontevredenheid, moet dat worden vermeden voor zover mogelijk.
2. Om gedrag te beïnvloeden, kan de gemeente extra attenderen op de keuzes die individuen bewust kunnen maken. Zo kan worden opgeroepen om bij drukte thuis te blijven of naar elders te gaan. Of om niet te fietsen als in het winkelgebieden daarvoor te druk is.

Daar staat tegenover dat de relatie tussen enerzijds gemeentelijke maatregelen in de openbare ruimte en anderzijds het daadwerkelijke effect op de bestrijding van het virus niet hard te maken is. Ten eerste zijn we afhankelijk van de mate waarin individuen gehoor geven aan de gemeentelijke oproep om drukte te vermijden. Afnemend draagvlak voor de maatregelen, het bewust accepteren van het besmettingsgevaar en het onbewuste verlangen om buiten te zijn en anderen te ontmoeten, lopen in elkaar over. Ten tweede is de algemene aanname dat risico's op besmetting in de open lucht een stuk kleiner zijn dan binnen, terwijl hard bewijs hiervoor ontbreekt. Ten derde speelt niet alleen de bestrijding van het virus een rol, maar ook een veilige bedrijfsvoering voor ondernemingen die stap voor stap hun deuren weer openen binnen een economie die maanden heeft stilgestaan. Ook aan het creëren van de veilige omstandigheden voor ondernemers om hun bedrijven weer te laten draaien, wordt een gemeentelijke bijdrage verwacht: die is economisch vanzelfsprekend en terecht maar tegelijkertijd staat dit doel op sommige momenten tegenover het terugdringen van besmettingsgevaar.

2.2 Evaluatie 2020

In het voorjaar van 2020 heeft de gemeente een uitgebreid plan bedacht hoe de openbare ruimte is in te richten in verband met drukte op hot spots en de structurele onmogelijkheid om in delen

van die ruimte 1,5m afstand te houden. Ook toen lag de nadruk op het stimuleren van het bewustzijn en de eigen verantwoordelijkheid. De genomen maatregelen naar aanleiding van dat plan zijn wekelijks geëvalueerd en, indien noodzakelijk uitgebreid of aangepast. Bij ingrijpende wijzigingen is dit met het bestuur overlegd.

Het directe effect van de genomen maatregelen - minder besmettingen in de openbare ruimte - is natuurlijk niet te meten. Ook in hoeverre het heeft geleid tot meer bewustwording is niet te meten. Wel is in sommige gevallen te bepalen of mensen zich hielden aan regels en adviezen en of de uitingen konden rekenen op positieve of negatieve reacties. De evaluatie van de genomen maatregelen is als volgt.

Anderhalvemeter-streetprints

Aangebracht op drukke plekken door de hele stad

- Dragen bij aan bewustwording
- Zeer positief ontvangen; regelmatig verzoeken om ze aan te brengen
- Door gebruik biologisch afbreekbare verf om de 4 maanden op te frissen

Gele harten

Aangebracht in drukke winkelstraten in de binnenstad en erbuiten met het doel rechtslopen te stimuleren

- Mensen lijken daadwerkelijk zich bewuster van de wenselijkheid om rechts te lopen
- Gelijksoortige maatregelen zijn ook in andere steden toegepast
- Positief ontvangen door winkeliers; kritische geluiden over het aanzien van de stad
- Door gebruik biologisch afbreekbare verf en regelmatige reiniging winkelstraten vervaagden de harten zeer snel. Later zijn er verbeteringen aangebracht door de harten af te werken met een biologisch afbreekbare lamineerlaag. Met deze laag dienen ze na 4 maanden te worden opgefrist
- In het najaar zijn in de drukste winkelstraten waar fietsen niet is toegestaan onder winkeltijden (Barteljorisstraat, Grote Houtstraat) middenstrepen toegevoegd
- Effect van alleen aanbrengen middellijn nog niet getoetst

Er is gekozen om na de lockdown niet direct de streetprints (gele harten) in de openbare ruimte aan te brengen. De reden hiervoor zijn de kritische geluiden over het aanzien van de stad. De komende weken zal daarom de drukte in de stad dagelijks worden gemonitord. Dit kan er toe leiden dat de gele harten alsnog worden geplaatst als hier aanleiding toe is, maar er wordt ook gekeken naar alternatieven.

Borden 'fietsers afstappen bij drukte'

Geplaatst bij winkelstraten / voetgangersgebieden waar fietsen is toegestaan

- Een deel van de fietsers werd zich hierdoor meer bewust van de wenselijkheid om te lopen of een andere route te kiezen. Dat percentage werd wel steeds kleiner tot de lockdown. Daarna geen drukte meer in de stad
- Vormgeving en borden werden gematigd positief ontvangen
- Geen instandhoudingskosten

Bebording en streetprints alternatieve fietsroute Rijksstraatweg

Bebording en gele harten geplaatst rondom alternatieve fietsroutes voor de drukke Rijksstraatweg

- Een (klein) deel van de fietsers kiest hierdoor een andere route door Haarlem Noord en blijft die kiezen
- Zeer positief ontvangen als waardering voor het nemen van de fiets
- Achterliggende boodschap verdween relatief snel naar de achtergrond

- Aangebracht met conventionele wegenverf, daardoor redelijk slijtvast. Opfrissen 1x per jaar, daarnaast huur borden

Afsluiten Lange Veerstraat e.o. voor fietsers

Met verkeersbesluit en bebording werden fietsers niet meer toegestaan in de Lange Veerstraat en er omheen liggende straten (voetgangersgebieden) vanwege de beperkte breedte bij verruimde terrassen.

- Een (klein) deel van de fietsers fietste daadwerkelijk om, maar velen negeerden ook het verbod, zeker op rustige momenten.
- Op drukke momenten werd de maatregel alleen nageleefd op momenten dat er werd gehandhaafd. Fysieke belemmeringen ontbraken.
- Passende venstertijden waren niet te hanteren vanwege conflicterende venstertijden in omliggende straten
- Reacties waren zeer wisselend en sterk uitgesproken

Deze maatregel is in november 2020 teruggedraaid, op basis van bovenstaande evaluatie en omdat de horeca gesloten was.

Inzet anderhalvemetermaatjes - Groene Muggen

Op drukke momenten zijn op initiatief van Handhaving stewards ingehuurd via de Groene Muggen die op ludieke wijze in de binnenstad mensen aanspraken

- Inzet stewards leidde daadwerkelijk tot meer bewustzijn rondom de maatregelen
- Stewards zijn relatief flexibel in te zetten op basis van bijvoorbeeld de weersverwachting
- Deze inzet is relatief duur
- Reacties waren redelijk positief

Veruit de meeste maatregelen concentreerden zich op de binnenstad en de winkelstraten. Daar was het in de zomer en het najaar van 2020 ook het drukste. Alleen de alternatieve fietsroutes voor de Rijksstraatweg bevonden zich buiten die hot spot.

Sinds oktober 2020 is de horeca gesloten en sinds december 2020 is ook recreatief winkelen niet meer mogelijk. Nu in het voorjaar het weer steeds beter wordt, terwijl horeca (gedeeltelijk) gesloten blijft, ontstaan er nieuwe hot spots zoals de oevers van het Spaarne. Dat gebeurt mede onder invloed van georganiseerde wandeltochten in combinatie met afhaaldeals bij de horeca. De verwachting is dat bij nog beter weer ook de parken drukker zullen worden.

Tenslotte is ook geconcludeerd dat slanke en lenige communicatie-uitingen snel kunnen inspelen op het gebruik van de openbare ruimte. Het is wel sterk afhankelijk van de doelgroep of en welke communicatie, online en offline, aankomt en leidt tot meer bewustzijn. Er is op die manier relatief snel in te spelen op vooruitzichten over enkele dagen op basis van ervaringen van kort ervoor.

2.3 Afbakening

In dit plan worden maatregelen genoemd die de gemeente kan nemen om drukte zoveel mogelijk op een wenselijke manier te reguleren, op basis van de ervaringen uit 2020. Dit plan bevat geen handhavingsmaatregelen voor momenten waarop de drukte op bepaalde plekken zodanig wordt dat binnen enkele uren moet worden ingegrepen en geen maatregelen om met menselijke inzet van handhavers, verkeersregelaars of stewards drukte op straat beter te geleiden en mensen en ondernemers aan te spreken. Deze maatregelen verlopen via de afdeling V&H binnen het plan dat voor handhaving is vormgegeven.

Er worden ook geen mitigerende financiële maatregelen genoemd om ondernemers die invloed ondervinden van beperkingen tegemoet te komen, zoals effecten op precario.

3. Stapsgewijs uit de beperkingen

3.1 Onderwijs

Sinds medio februari zijn de basisscholen en kinderopvang weer volledig fysiek open. Ook BSO's zijn half april weer geopend. Sinds begin maart zijn het voortgezet onderwijs en het beroepsonderwijs weer beperkt open voor fysiek onderwijs.

Binnen de scholen en op de schoolpleinen zijn de scholen zelf verantwoordelijk voor het handhaven en de bewustwording van maatregelen - tenminste voor zover het schoolplein geen openbare ruimte is.

3.1.1 Basisonderwijs, kinderopvang, BSO's

Binnen deze groepen kinderen speelt specifiek dat die in veel gevallen door ouders (of BSO-vervoer) worden gebracht en opgehaald naar en van de scholen en de opvanglocaties. Van kinderen in de betreffende leeftijden wordt verondersteld dat ze een beperkte rol spelen in de verspreiding, maar dat geldt niet voor de ouders.

Maatregel: aanbrengen / opfrissen 1,5-meter streetprints bij uitgangen

3.1.2 Voortgezet onderwijs

Deze groepen kinderen worden amper nog door ouders gebracht of gehaald, maar spelen zelf een grotere rol bij de verspreiding van het virus, hoe hoger de leeftijd is. Binnen scholen geldt de mondkapjesplicht.

Maatregel: aanbrengen / opfrissen 1,5-meter streetprints bij uitgangen

Een specifieke situatie die gemeentelijke aandacht verdient is het Stedelijk Gymnasium aan het Prinsenhof. Het Prinsenhof functioneert als openbare ruimte maar ook als schoolplein voor deze school. Bovendien staan de woningen en andere voorzieningen dicht op het plein waardoor het gedrag van scholieren op dit plein vaak leidt tot meldingen over onvoldoende afstand houden. Het is niet altijd makkelijk om op een schoolpleinsituatie anderhalve meter afstand te houden, maar omdat het om openbare ruimte gaat, is de gemeente daarvoor de eerst verantwoordelijke. Het onvoldoende houden van afstand leidt tot ergernis bij voorbijgangers en bewoners. Tegelijkertijd is er geen alternatieve locatie voor de school, hebben scholieren het op zich al niet makkelijk en kan de gemeente moeilijk handhaving inzetten als conciërge op het openbare schoolplein. Deze situatie vraagt dus aan alle kanten en alle belanghebbenden om in te zien dat het vermogen om hier aan alle belangen en richtlijnen te voldoen beperkt is. Het vraagt om acceptatie en incasservermogen. Tegelijkertijd kan de gemeente hier niet breed communiceren dat op het Prinsenhof de afstandsregel niet geldt. Wel kan aan voorbijgangers erop worden gewezen dat het hier voor hen op onverwachte momenten druk kan zijn.

Maatregel: in gesprek blijven met zowel de school als met omwonenden en voorbijgangers.

Maatregel: bebording alternatieve looproute om Prinsenhof te vermijden.

3.1.3 Beroepsonderwijs

Verondersteld wordt dat deze groep even vatbaar is voor de verspreiding van het virus als volwassenen. Binnen de scholen geldt een mondkapjesplicht.

Maatregel: aanbrengen / opfrissen 1,5-meter streetprints bij uitgangen

3.2 Avondklok

De avondklok vervalt per woensdag 28 april.

3.3 Contactberoepen

Sinds begin maart is de uitoefening van niet-medische contactberoepen weer toegestaan, zoals kappers, schoonheidsspecialisten, pedicures, enzovoorts. Binnen deze zaken zijn de beroepsbeoefenaars zelf verantwoordelijk voor de benodigde maatregelen zoals de gezondheidscheck, de mondkapjesplicht en de te bewaren afstand tussen klanten. De toestroom van deze functies is in het algemeen niet zodanig groot dat er in de openbare ruimte problemen zijn te verwachten van een onvoldoende aan te houden onderlinge afstand.

3.4 Niet-essentiële winkels

Half december zijn niet-essentiële winkels gesloten. Sinds februari gaan ze stapsgewijs weer iets meer open: eerst voor 'click and collect', sinds begin maart voor winkelen op afspraak en per 28 april ook zonder afspraak. Door de versoepelingen kan de drukte in de openbare ruimte toenemen, maar ook in de overdekte winkelcentra. Voor deze winkelcentra zijn de exploitanten zelf verantwoordelijk, maar voor de openbare ruimte is de gemeente verantwoordelijk. Met name in de binnenstad, maar ook in winkelstraten als de Generaal Cronjéstraat en de Amsterdamstraat levert de verdere openstelling van winkels waarschijnlijk meer drukte op. Dat geldt ook voor de toegangen tot de overdekte winkelcentra zoals Schalkwijk en het Marsmanplein. Aangezien de betreffende winkels maandenlang gesloten of zeer beperkt open zijn geweest, kan er druk bij de gemeente worden gelegd om in de openbare ruimte zo veel mogelijke ruimte te maken voor de bezoekers van niet-essentiële winkels. Om dat te bereiken, kan de gemeente op verschillende manieren oproepen tot een zo efficiënt mogelijk veilig gebruik van de schaarse ruimte.

Maatregel: Borden met verzoek aan fietsers om af te stappen in voetgangersgebieden (al aanwezig, in stand houden)

Maatregel: Let op pas op het moment als ze zinvol zijn. Aanbrengen gele harten (loop rechts) in drukke winkelstraten zodra de niet-essentiële winkels weer open gaan voor winkelen zonder afspraak. Aanbrengen in de Grote Houtstraat, Anegang, Spekstraat, Barteljorisstraat, Kruisstraat, Zijlstraat, Gierstraat, Generaal Cronjéstraat en Amsterdamstraat. Eventueel straten toevoegen als dat nuttig lijkt.

Maatregel: Aanbrengen middellijn in drukke winkelstraten zodra de niet-essentiële winkels weer open gaan voor winkelen zonder afspraak. Aanbrengen in drukke voetgangersgebieden waar niet mag worden gefietst, de Grote Houtstraat, Anegang, Barteljorisstraat.

Maatregel: Aanbrengen / opfrissen 1,5-meter streetprints op diverse locaties in de binnenstad en in winkelstraten erbuiten

Maatregel: Hinderlijk wildparkeren fietsen tegengaan met straatstickers, (driehoeks)borden, promotie fietsenstallingen. Aanbrengen op 4 locaties: Grote Houtstraat (zuidelijke deel), Gierstraat, Jacobijnestraat, Kleine Houtstraat.

Maatregel: Inzet communicatie (sociale media, advertenties, mupi's) om mensen bewust te maken van rustige momenten

Maatregel: diverse aanwijzingen en aanpassingen in gemeentelijke parkeergarages en fietsenstallingen om daarbinnen 1,5 meter afstand te houden (al aanwezig, in stand houden)

Maatregel: plaatsing van een toiletwagen op drukke momenten op de locatie Grote Markt / Lepelstraat voor bezoekers markten en winkels voor zo lang de fietsenstalling Smedestraat is gesloten

3.5 Horeca

Als de horeca weer open mag, gelden binnen de zaken gedragsregels waarvoor de exploitanten verantwoordelijk zijn. Op de terrassen ligt dat net anders. Enerzijds zijn ook daar de exploitanten zelf verantwoordelijk voor de handhaving van de regels en het bewustzijn van de klanten, maar anderzijds zullen terrassen moeten worden verruimd ten opzichte van de normale situatie om het aantal klanten enigszins in stand te kunnen houden met de vereiste onderlinge afstand.

In mei 2020 zijn de Gouden Terrasregels vastgesteld voor het verruimen van de terrassen. In oktober 2020 is al vastgesteld dat deze regels blijven gelden voor zolang de verplichte onderlinge afstand van anderhalve meter blijft gelden. De verruiming van de terrassen is in de zomer van 2020 redelijk geaccepteerd en de regels bleken goed te werken.

Maatregel: De Gouden Terrasregels worden weer gehanteerd zodra de terrassen weer mogen worden uitgezet en zolang de afstandsregel van 1,5m geldt.

Op de Grote Markt, de Botermarkt en het Proveniersplein gelden bijzondere onderdelen van de terrasregels aangezien die pleinen dusdanig groot zijn en belangrijk zijn voor verplaatsingen dat algemene toepassing van de terrasregels niet voldoet.

Maatregel: Indelen en markeren terrasoppervlakken Grote Markt, Botermarkt, Proveniersplein, zoals dat ook in juni 2020 is gebeurd.

De Lange Veerstraat en de Oude Groenmarkt zijn voetgangersgebied waar fietsen is toegestaan. Bij volle uitgezette terrassen volgens de terrasregels wordt de doorgang te smal voor voetgangers en fietsers. In 2020 is een proef gedaan met een verbod voor fietsers in deze straten. Dat verbod werd niet nageleefd - zeker niet omdat de meeste fietsers hier fietsen als de terrassen leeg zijn (ochtendspits) en omdat een fysieke afzetting ontbreekt.

Na evaluatie met verschillende belangenverenigingen in de binnenstad is afgesproken dat de ondernemers op vooraf afgesproken tijden een fysieke afzetting voor fietsers met afzethekken kunnen maken op 3 locaties.

Maatregel: Afspraken maken met horeca-ondernemers in de Lange Veerstraat en op de Oude Groenmarkt, waarbij de gemeente bepaalt op welke tijden en plekken hekken mogen worden geplaatst.. De hekken worden dagelijks geplaatst wanneer de terrassen op zijn en ook weer verwijderd wanneer de terrassen sluiten. Ter beschikking stellen van hekken voor afsluiting Lange Veerstraat / Oude Groenmarkt door ondernemers. Dit kan zonder verkeersbesluit omdat het om kortdurende tijdelijke verkeersmaatregelen gaat.

Maatregel: in stand houden terrasloket voor horeca-ondernemers via terras@haarlem.nl. Via dit loket kunnen ondernemers specifieke vragen stellen over de invulling van onder meer hun terrasverruiming. In 2020 is, op verzoek, aan enkele horecazaken in de Zijlstraat de mogelijkheid geboden om gemeentelijke fietsenrekken met linten onbruikbaar te maken zodat het terras ruimer kon worden uitgezet. Ook in 2021 kunnen ondernemers hiertoe een verzoek doen waarbij per locatie de mogelijkheden worden bekeken.

Maatregel: communicatiemiddelen ontwerpen die horecaondernemers in kunnen zetten voor hun klanten zoals posters met de basisregels

3.6 Culturele instellingen

Op enig moment zullen musea, theaters, bioscopen en muziekcentra weer openen. Vanaf eind april worden er proeven gedaan met beperkte aantallen bezoekers in combinatie met voorafgaande sneltesten. Hier is de hoeveelheid publiek door kaartverkoop gemakkelijk te reguleren. Binnen de culturele instellingen is de instelling zelf verantwoordelijk voor de handhaving van de maatregelen. Wel kan het bewustzijn van bezoekers worden verbeterd door publiek bij ingangen te wijzen op het houden van voldoende afstand.

Maatregel: aanbrengen 1,5-meter streetprints

3.7 Evenementen

Welke evenementen wel en niet zijn toegestaan en aan welke voorwaarden organisatoren moeten voldoen, is op dit moment nog onbekend en sterk afhankelijk van landelijke wet- en regelgeving. Op beperkte schaal en met beperkte hoeveelheden bezoekers worden er experimenten gedaan in combinatie met sneltesten. Evenementen verschillen onderling sterk in aard, omvang en doelgroep en zijn daarin dusdanig specifiek dat hier weinig over is te zeggen.

Binnen een evenemententerrein is in ieder geval de organisator van het evenement verantwoordelijk voor een fysieke inrichting die hoort bij de van toepassing zijnde coronavoorwaarden. Welke dat zijn, zal per evenement moeten worden bekeken op basis van de aanvraag.

Afdeling VTH zal de aanvragen voor evenementen steeds afwegen en eventuele afstemming coördineren met afdelingen als BBOR en VH. Wanneer het bijvoorbeeld buurtactiviteiten betreft kan ook het gebiedsteam hier een rol bij spelen.

3.8 Minder thuiswerken

Er wordt opgeroepen om vooral thuis te werken. Werkgevers en werknemers zijn hier echter zelf verantwoordelijk voor en er is al te merken dat steeds vaker werk op kantoorlocaties wordt uitgevoerd, ook al wordt dit bestreden. Bij dalende besmettingscijfers zullen kantoren ook weer

stapsgewijs verder open gaan. Een deel van het werk zal nog lang thuis blijven gebeuren maar veel mensen zullen weer een substantieel deel van de werktijd op kantoren doorbrengen.

In de kantoren zijn werkgevers en werknemers zelf verantwoordelijk voor het aanhouden van de nodige maatregelen. Meer kantoorbezoek leidt echter automatisch tot meer woon-werkverkeer. Het is voor de leefomgeving onwenselijk als meer mensen dit met de auto doen. Meer fietsers en meer reizigers in het openbaar vervoer leidt echter ook weer tot besmettingsrisico's.

Maatregel: alternatieven aangeven voor de drukke fietsroute Rijksstraatweg. Mogelijk moeten de uitingen worden opgefrist, maar in ieder geval verdienen ze communicatief extra aandacht (al aanwezig, in stand houden)

Maatregel: aanbrengen streetprints bij OV-locaties, zoals op de stations en bij drukke bushaltes

Maatregel: beter inregelen verkeerslichten voor meer en langer groen fietsen (al aanwezig, in stand houden)

Maatregel: mensen en hun werkgevers door communicatie bewust maken van wenselijkheid om thuis te werken en buiten de spits te reizen

4. Omstandigheden

Er zijn omstandigheden die zullen leiden tot meer of minder drukte in de openbare ruimte. Als het lekker weer is, komen er meer mensen naar de parken en de pleinen. Rondom feestdagen doen mensen extra inkopen. In schoolvakanties zijn er minder Haarlemmers in de stad, maar meer toeristen. Deze situaties zijn niet direct afhankelijk van geldende beperkingen, maar eerder van de omstandigheden. Voor een deel zijn die omstandigheden op lange termijn te voorzien, voor een ander deel - met name als het om het weer gaat - pas enkele dagen van tevoren.

4.1 Lekker weer

Weekenden en andere dagen met lekker weer brengen mensen ertoe sneller hun huizen te verlaten. Nu de lente aanbreekt, zal het aantal mooie dagen toenemen. Maar ook in februari en maart hebben we al mooie weekends gehad met veel drukte.

De drukte concentreert zich tijdens mooi weer langs het Spaarne en in een aantal parken, met name De Hout, het Kenaupark en de Bolwerken. Zodra terrassen weer opengaan, zal dit de druk gedeeltelijk doen afnemen, met name op de Spaarnekares. Ook zal in de openbare ruimte meer eten en drinken worden genuttigd dan anders, zelf meegebracht of afgehaald bij de horeca. Dit leidt op sommige plekken mogelijk tot overvolle afvalbakken of extra zwerfvuil.

Ook op het water kan het drukker worden doordat men zich binnen de boot veilig acht.

Maatregel: aanbrengen en zichtbaar houden cirkels in parken (Vlooienveld, Frederikspark, Kenaupark, Bolwerken). Eerst wordt hiermee op kleine schaal geëxperimenteerd in één of twee drukke parken. Op basis van de ervaringen kan het aantal locaties eventueel worden uitgebreid.

Maatregel: inzet preventieve communicatie om mensen bewust te laten kiezen voor een rustigere locatie. Deze communicatie is vooral gericht op jongeren tussen 15 en 25 jaar en moet vooral eigentijds positief zijn en gericht op de basisregels. Voor de hand liggen sociale media, inzet influencers en ontwikkeling van een visueel

Maatregel: in overleg met Spaarnelanden en andere belanghebbenden of de huidige situatie leidt tot een aangepast lediging of extra plaatsing van afvalbakken in de binnenstad en de parken

4.2 Vakanties / vrije dagen

Op vrije dagen, zoals de paasdagen, Koningsdag, Bevrijdingsdag, Hemelvaart en Pinksteren spelen in principe dezelfde dingen als bij lekker weer in een druk weekend. De druk kan op deze dagen - en tijdens de vakantie - groter zijn door binnenlandse en buitenlandse toeristen.

5. Communicatie

Niet-fysieke communicatie is de beste methode om snel te kunnen inspelen op situaties die ontstaan, worden gesignaleerd en waarop snel moet worden geacteerd. Zeker jongere doelgroepen zijn goed te bereiken bijvoorbeeld via sociale media en via influencers. Maar ook posters, folders en de inzet van mupi's kunnen een rol spelen.

Om dit goed te omschrijven, is er een communicatieaanpak gemaakt die hieronder wordt weergegeven. Op basis van deze aanpak zullen congruente online, offline en fysieke communicatievormen worden ingezet.

Lijn 1: jongeren

Doelgroep

Groepen mensen die gezamenlijk afspreken in de stad, bv om iets te gaan eten of drinken en daarbij in een groep plaatsnemen in de stad. Dit zijn met name jongeren die zich thuis vervelen en buiten elkaar opzoeken

Boodschap

Meer ruimte in de regels is mogelijk als iedereen zich aan de basisregels houdt:

Houd 1,5 meter afstand
Was je handen
Blijf thuis bij ziekte en test
En chill (oid)
Dan doe je het al top!!!

Strategie

Preventief, dus voordat het te druk is al communiceren
Wijzen op basisregels!
Veel herhalen
Positief zijn en complimenteren! We gaan ervoor.
Afzender is niet de gemeente
Verspreiding via jongerenennetwerk Whatsapp en social
Jongeren denken mee met uitvoering
Meeliften op landelijk waar kan, Haarlemse touch Is het niet past, het gaat over jou!
Kort en krachtig en positief: Even volhouden

Kanalen

Whatsapp
Tiktok
Snapchat
Advertenties

Middelen

Animatie / video
Muziek
Etc

Timing

Structureel delen en adverteren

Lijn 2: Overige

Doelgroep

Individuele, duo's of gezinnen die op eigen initiatief naar de stad zijn gekomen en waardoor de stad te druk wordt. Deze groep komt naar de stad met een doel, namelijk naar de markt of supermarkt, winkelen op tijdslot, een wandeling of een ijsje. Zorg dat ze op rustige tijden komen, met max twee man afstand te houden en drukte vermijden

Boodschap

Meer ruimte in de regels is mogelijk als iedereen zich aan de basisregels houdt:
Kom alleen en kom op tijd, houd afstand en vermijd drukte. (op locatie en social)
Voorkom besmettingen en voorkom een boete. We willen de ruimte houden, dus is handhaving strenger. (via pers en website)

Strategie

Preventief, dus voordat het te druk is al communiceren
Wijzen op alternatieven (zo kan het ook)
Wijzen op gevolgen (boete en besmetting)
Veel herhalen
Regels zoveel mogelijk zichtbaar op hotspots locatie
Boodschap vantevoren zichtbaar op social media en in lokale weekbladen – specifiek voor bezoekers winkelcentra (visit haarlem, wat te doen in hrlm)

Kanalen

Website
Foto en tekst op social media
-advertentie voor doelgroep
Haarlems Weekblad
Borden
Streetprint

Middelen

Rijksmiddelen
Haarlemse Posters
Rijks Banners
Haarlemse Video

Timing

Elke vrijdag adverteren op social
Elke week adverteren in lokale pers
Structureel posters, borden en streetprints op hotspots

6. Financieel

Om de kosten goed in te schatten, is het nodig om een aantal veronderstelling aan te houden over de momenten waarop versoepelingen van de lockdown ingaan. Ook moet een aantal aannames worden gedaan over de periodieke kosten, bijvoorbeeld voor het opnieuw aanbrengen van streetprints.

Dit zijn de volgende veronderstellingen:

3. Terrassen mogen, onder dezelfde beperkingen als in de zomer 2020, weer open vanaf eind april
4. Niet essentiële winkels mogen vanaf eind april weer open voor bezoek zonder afspraak
5. Culturele instellingen gaan vanaf half mei weer open onder dezelfde beperkingen als in de zomer van 2020
6. De avondklok blijft geldig tot eind april
7. Scholen, contactberoepen blijven het gehele jaar open
8. Het tijdelijke openbare toilet kan eind juni weer worden verwijderd
9. Thuiswerken loopt van gemiddeld 50% in maart geleidelijk terug tot circa 20% aan het einde van de zomer en blijft daarna op dat niveau
10. Streetprints van biologisch afbreekbare verf vervagen gemiddeld na 4 maanden zodanig dat ze opnieuw moeten worden. Wat de daadwerkelijke duur is, is afhankelijk van betreding, reinigingsfrequentie en omstandigheden waaronder ze zijn aangebracht.
11. In parken moet rekening worden gehouden met een levensduur van cirkels van maximaal 2 weken, mits met Spaarnelanden goed worden afgestemd ten aanzien van het maaien.

Ingeschat wordt dat een budget van € 117.500 noodzakelijk is voor deze maatregelen

Kosten maatregelen openbare ruimte	Frequentie (maanden)		Startdatum	Kosten eenmalig	Kosten t/m	
Streetprints					31-12-2021	
Anderhalve-meter cirkels		4 Scholen	1-3-2021	€ 3.500	€ 10.500	
		4 Winkelstraten	1-5-2021	€ 2.000	€ 4.000	
		4 Culturele instellingen	1-5-2021	€ 1.500	€ 3.000	
		4 OV-locaties	1-5-2021	€ 2.500	€ 5.000	
		4 Spaarnekades	1-3-2021	€ 1.000	€ 3.000	
		4 Winkelstraten	1-5-2021	€ 1.500	€ 3.000	
		4 Routes vanaf aankomstpunten	1-5-2021	€ 1.500	€ 3.000	
Gele harten		4 Winkelstraten	1-6-2021	€ 7.000	€ 14.000	
Middellijn		4 Winkelstraten	1-5-2021	€ 1.500	€ 3.000	
Cirkels in parken (t/m 31 okt)	0,5		20-4-2021	€ 2.000	€ 26.000	31-10-2021
Borden omlooproute Prinsenhof	12	Winkelstraten	1-5-2021	€ 1.000	€ 1.000	
Bordbusters fietsroute Rijkswaardweg	3	Kantoren	1-1-2021	€ 500	€ 2.000	
Gele harten fietsroute Rijkswaardweg	12	Kantoren	1-9-2021	€ 8.000	€ 8.000	
Wildparkeren fietsen						
Borden en stickers 4 locaties	6	Winkelstraten	1-5-2021	€ 4.000	€ 8.000	
Hekken Lange Veerstraat						
Ter beschikking stellen hekken en evt spandoeken	12	Terrassen open	1-5-2021	€ 2.000	€ 2.000	
Openbare toiletten						
Huur toiletwagen Lepelstraat	0,1	Winkelstraten	1-5-2021	€ 500	€ 10.000	30-6-2021
Algemeen communicatie						
Persberichten, social media, folders, posters, campagnes	1		1-1-2021	€ 1.000	€ 12.000	
					€ 117.500	

Dit is een uitgave van gemeente Haarlem,

3 mei 2021

Tekst: Walter Vroom, Bianca Galesloot, Paulien Nogter, Ingrid Hamer

Fotografie: Rob Bussink, Paint it Yellow,

Postbus 511
2003 PB Haarlem
Tel. 14 023

haarlem.nl